

DUIN

JAARGANG 27, NR. 4
DECEMBER 2004

ISSN - 0168-7948

REDACTIE

BAS ARENS
PETER VAN DEN BERG
MARTIN DE JONGE
CATHELIJN SCHILDER
IKE SPAN

HOOFDREDACTEUR

MARJA ZANDBERG

VORMGEVING

RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

PRE-PRESS EN DRUK

SALLAND DE LANGE, DEVENTER

REDACTIE-ADRES

DUIN, POSTBUS 664
2300 AR LEIDEN
TEL. 071-5160490
FAX. 071-5160499
E-MAIL: STICHTING@DUINBEHOUD.NL
WWW.DUINBEHOUD.NL

BEZOEKADRES

STATIONSWEG 12, LEIDEN

LOSSE NUMMERS

€ 6,= (THEMANUMMERS € 7,=)

ABONNEMENT

BESCHERMHEER-VROUWE VANAF € 50,=
65+ € 14,=
PARTICULIEREN € 18,=
INSTELLINGEN € 31,=

BETALINGEN

GIRO 35 05 200 TEN NAME VAN
STICHTING DUINBEHOUD TE LEIDEN

ADVERTENTIES

ALL-ROUND MEDIA SERVICES
TEL. 023-5245336
E-MAIL: AMEDIA@XS4ALL.NL

© STICHTING DUINBEHOUD

STICHTING DUINBEHOUD IS LID VAN DE VERENIGING
KUST EN ZEE. KIJK OP WWW.KUSTENZEE.NL

*Bij de voorkant:
Winter in de duinen
(foto: Joos Versfelt).*

*Dit tijdschrift wordt gedrukt op
cyclus-papier (100% recycling).*

- 3** OP DE BRES VOOR HET KONIJN
MARC JANSSEN
- 5** NATUUR- EN MILIEUEducATIE VOOR
ALLOCHTONEN
MIEKE BUSCH & RENÉE SMAL
- 7** PUBLICATIES
- 8** HET DUINGEVOEL VAN THEO BAKKER
RON RANZIEN
- 10** DE NATUURBESCHERMING OP ZIJN KOP
TRUIKE VAN KAMPEN
- 12** OVERAL ZEEHONDEN
YVONNE KONING
- 14** DUINKRANT
- 16** DUINLEVEN
PETER VAN DEN BERG

*Wilt u **donateur** worden van Stichting Duinbehoud of een
abbonement op het tijdschrift DUIN? Bel dan tijdens kantooruren
naar 071-5160490 of e-mail naar: stichting@duinbehoud.nl*

***Opzeggingen** van het abbonement graag schriftelijk vóór
1 november van het lopende jaar indienen. Als na 1 november van
het lopende jaar wordt opgezegd, loopt het abbonement tot en met
31 december van het volgende jaar.*

Duinleven

De winter is de tijd van stilstand. Insecten zie je zelden. Die zitten weggekropen in de grond, in polletjes, onder schors. Of ze leven voort als ei. Ook planten wachten betere tijden af. Hun sapstromen, toch al traag van de kou, worden veiligheidshalve stopgezet. Zoogdieren en vogels beperken zich tot eten, en trotseren vocht en kou. Daartoe zijn ze doorgaans goed uitgerust.

Maar uitzonderingen zijn er overal: mossen en korstmossen kleuren het winterduin heldergroen; appelgalwespjes verlaten midwinter haar galappeltjes en zetten eitjes af in slapende knoppen aan eikenstammetjes. Wintervlinders en ook de dunvlerkvlinder vliegen op zachte winteravonden, op zoek naar wijfjes. Verder vliegen er dan wachtervlinders, enkele uilvlinders en de eerste voorjaarsspanners. Van vleermuizen hebben ze niets te vrezen.

Het meest nog lijkt, het klinkt tegenstrijdig, de dode natuur te leven. Elke flinke winterstorm blaast namelijk massa's zand de stuifkuilen uit. Vers kalkrijk zand vormt zo maagdelijke zandvlakten. Hier zal de begroeiing zich verjongen, zullen hagedissen nieuwe zandige plekjes vinden, en er zonnen en eitjes afzetten. Verder worden de regenwatervoorraden 's winters flink aangevuld. Er verdampt immers vrijwel geen water. Laten we de winter dus maar niet overslaan.

Soms terwijl de winter nog volop heerst, verschijnen de sneeuwkllokjes, vaak rond (voormalige) duinboerderijen. Ooit zijn ze daar gepoot. Sneeuwkllokjes vormen niet snel zaad. Weet u wie hun zaden verspreiden? Mieren! Aan zo'n zaadje zit namelijk een mierenbroodje, dit is een voedselrijk aanhangseltje. Mieren slepen die zaadjes weg, knagen er de mierenbroodjes af en laten de zaadjes liggen. Sneeuwkllokjes zijn daarin trouwens niet uniek: tientallen plantensoorten verspreiden aldus hun zaden. Over zaadverspreiding gesproken: boven de verdorde plantenwereld torenen houtige stengels van toorts en teunisbloem uit, soms wel twee meter hoog. Dood. Maar bovenin zitten er strooi-doosjes vol zaad, zolang de voorraad strekt. De wind weet er wel raad mee.

(FOTO: RUTH VAN CREVEL)

